

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDEVARVET

N:r 12-13 1929

Vår ledande artikel heter "Moraliskt och psykologiskt."

De kvinnliga kårsammanslutningarna ha i en till Statsutskottet inlämnad skrivelse uttalat sin välgrundade kritik över statsrevisorernas undersökning om sjukligheten bland stats-tjänarna. En fördjupad utredning om statstjänarnas sjuklighet innehåller de viktigaste av de i skriven framförda synpunkterna.

Tidevarvets danska medarbetare, trafikkontrollör Anna Westergaard ger en upplysande och överskådlig redogörelse för de nyss verkställda Kommunevalgene i Danmark.

Akademiskt Bildade Kvinnor — 25 år som förening — handlar om ett jubileum och en arbetsprestation.

Tre av världspolitikens stora dagsfrågor upptagas i Längs Horisonten medan inhemsk dagspolitik kommenteras i Valmännen kunna tröttna och Huru länge?

Harry Martinson har skrivit veckans novell om Talande skepp.

Upplagan åtföljes av en bilaga.

Nytt kvartal stundar!

Tidevarvet kostar endast kr. 4,50 från den första april till årets slut.

Ring expeditionen, tel. N. 282 43, eller prenumerera genom postgironr. 1544.

Provision för prenumerantsamlare. Tillskriv expeditionen, Slussplan 1-3, Stockholm.

Smålandsförbundet av F. K. R.

håller årsmöte i Nässjö onsdagen den 3 april kl. 5 e. m. Nya medlemmar hälsas välkomna. Lokal: Jakobssons konditori.

Svenska Eldbegängelse Föreningen

Norrmalmstorg 2 A — Stockholm
Öppen 10-4, lördags- o. helgdagsaftnar 10-2
Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
Norr 2280 medlemsanmälan,
Avgift 10 kr. en gång för alla, för begravningsförsäkrad 5 kr.
Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Hälsingborg.

1814—1905—1930

I dessa dagar ha de norska och svenska flaggorna vajat intill varandra på bägge sidor om Kölen. Där har skrivits mångt och mycket den sista tiden, om det goda förhållandet mellan Norge och Sverige, och att den spänning som varit nu är förbi, 1905 är glömt. Men det är något man saknar i svensk press. Hur har Sverige glömt 1905? Glömt är inte det rätta ordet. Bakom 1905 låg 1814, då Sverige kränkte det norska folkets rätt. Man må kalla den ställning Norge då erhöi i förhållande till Sverige hur fördelaktig som helst, självständighet innebar den icke, den självständighet för sin egen fria utveckling, som varje folk har rätt till. Och unionsupplösningen! När ett fördrag slutits med våld, kan det ej upplösas på annat sätt, än att antingen den, som övade våldet, frivilligt ger sina tilltvungna förmåner tillbaka, eller att den andra parten bryter fördraget. Vilket mått av bitterhet och avoghet de tillfälliga människorna redan vid

tillfället rikta mot varandra och vems mått som var störst därom kan ingen döma. Varje land må svara för sig och Sverige kan inte rentvå sig vare sig från storpolitisk aktivism eller enskilda människors småsinne. Vi äro inte de oskyldigt förorättade. Dessutom var det en stor lycka, att brytningen kom, när den gjorde, annars hade den givat inträffat under världskriget och vem vet vilka ödesdigra förvecklingar den då medfört. När vi veta detta, kan vi också säga det?

Norska och svenska fanor vaja bredvid varandra i Norge och Sverige! Nu sker det på grund av en tillfällig festlighet. Men vi tro att det är allvar. Vår tid, som firar jubileeer har särskild anledning att nästa år fira en verklig märkesdag i vår historia, 25-årsdagen efter den 7 juni 1905, då visserligen unionen mellan Sverige och Norge i yttre form upplöstes, men för att framdeles kunna ge rum åt en verklig och varaktig

union mellan Norges och Sveriges folk, byggd på frihetens grund, på jämbördigt utbyte, gemensamma intressen och gemensamma band. Låt oss hoppas, att den dagen norska och svenska flaggor kommer att vaja på bägge sidor om Kölen, inte för att 1814 är glömt, inte för att 1905 är glömt i den meningen, att det är något ömtåligt, som man ej längre skall röra vid, utan därför att man med erkännande av vad som felats och utan bitterhet å ömse håll kan se tillbaka. Och tacka för vad som blivit. Må den 7 juni 1930 liksom i dessa dagar det norska folket sjunga "Sverige, Sverige, Sverige..." och svenska folket "Ja, vi elsker dette landet..." Och må allt framgent norska och svenska flaggor hissas sida vid sida som ett tecken på samfäll strävan för en fri och upplyst utveckling, för fred och avrustning, för kommande släkters ljusare framtid.

Kommunevalgene i Danmark

Av Anna Westergaard

Kanske är det blott på en plats i Danmark som Radikale Venstre gått framåt vid de kommunala valen — i Gentofte förstäds-krets norr om Köpenhamn. Där blev trafikkontrollör Anna Westergaard som radikalernas enda representant återvald och partiets röstetal inom kretsen ökades med 151 röster.

Med en honnör för fröken Westergaards ståtliga gestalt, lämna vi ordet till henne själv om de nyss avslutade kommunala valen.

Valgene til de kommunale Raad i Danmark foregaar i det store og hele efter politiske Linjer, saaledes at de politiske partier, der opstiller Kandidater til Rigsdagen, efter de samme Linjer deler sig til Opstilling af Kandidater til Kommunevalgene. Der er dog ved disse Valg en Tendens til Opstilling af saakaldte "Borgerlister", en Opstilling der i Almindelighed betegner sig som "upolitisk", men som kun rummer Kandidater fra Konservative eller konservativt prægede politiske Kredse (Konservative Folkeparti og Venstre), der samles paa Fællesfront mod Socialdemokratiet (og Radikale.)

Det radikale Venstre og Socialdemokratiet opstiller efter rent partipolitiske Linjer og naturligvis hver for sig.

De nu avsluttede Valg havde som socialt Grundlag Resultaterne af en Regeringsperiode paa tre Aar, i hvilken en Venstreregering, parlamentarisk opretholdt af Det konservative Folkeparti, havde iværksat en lang

Række gennemgribende "Nedskæringer": Reduktioner og Forringelser af den sociale Lovgivning samt af Tjenestemændenes Lønninger — af Aldersrente, Invaliderente, Arbejdsløshedshjælp o. s. v., hvorved bl. a. en Del af de økonomiske Byrder paa disse Omraader var bleven lagt fra Statens over paa Kommunernes Budgetter.

Som det var at vente, har denne Lovgivning virket særdeles samlende indenfor Socialdemokratiet, hvis Tilhængere jo overvejende er ramt af de gennemførte Forringelser af Sociallovgivningen, og dette har ved Valgene givet sig Udslag i en overordentlig stærk fremgang for dette Parti. Regeringspartiet, Venstre og dets konservative Støtteparti har haft meget alvorlige Tab, og de saakaldte "Borgerlister" har ligeledes haft store Tab.

For det radikale Venstre har Valgene i Byerne bragt Tab, Valgene i Landdistrikterne som Helhed Fremgang, saaledes at Partiet formentlig har bevaret status quo.

Valgtallene er imidlertid endnu ikke statistisk bearbejdede og samlede, hvorfor et helt nøjagtigt Billede af Resultaterne endnu ikke kan meddeles. Givet er dog, at Socialdemokratiet har haft mægtig Fremgang og har arbejdet sig frem til Flertallet i en Række Kommuner — og at dette Parti ogsaa har haft stor Gevinst i Byer, hvor det i Forvejen havde Flertal, og hvor dette Flertals Styre har

medført stærkt stigende Skattebyrder.

For Regeringspartiet og det konservative Parti er Tilbagegangen iøvrigt naturlig efter den politiske Baggrund for Valget, og det radikale Venstre — der er stillet emellem de to Yder-Blokke som et Parti, der i Kampen mellem den store Konservative og den socialdemokratiske Blok vil være Fortaleren for social Fred og Udvæjning — er naturnødvendigt henvist til i Tider som disse "at leve Livet farligt", idet det er højst udsat for, at man fra begge disse Sider æder sig ind i det eller ligefrem knuser det under Serinteressernes Vægt.

For Kvindernes Vedkommende laa Situationen saaledes, at den representation, Kvinderne — der fik kommunal Valgret i 1908 — havde haft i Raadene, var i ret stærk Tilbagegang. Der var i 1917 (da Kvindernes Repræsentation var stærkest) ialt 136 Kvinder i Kommunalraadene — mod ca 9900 Mænd. Tallene var for Valget den 12 Marts: 88 Kvinder og ca 11300 Mænd. Der stemmes af ca 1 Million Vælgere — ca en halv Million Kvinder og en halv Million Mænd. Ca 70 % af Vælgerne stemmer, Kvinderne med lidt lavere % end Mændene (ca 70 % mod ca 72 %).

Der var ved dette Valg fra Dansk Kvindesamfunds Side udfoldet en Agitation for at Kvinderne ikke yderligere skulde blive trængt ud af Raadene.

Forts. å sid. 5.

Historien om Tim

Det förefaller oss ofta här på redaktionen, som om Tidevarven utan vårt åtgörande formade sig till små tidsvarelser, med bestämd gestalt av kött och blod och en talande tunga. Allt för ofta tycks det oss då, som om den talade om ett och detsamma: en "värld av våld och trug", som går förkrossande sin gång. Då törstar man att kunna gräva undan sanden och nå ned till grundvattnet. Eller snarare, man måste söka sig fram till någon punkt, där en stråle stiger i dagen som ett tecken, att en djup ström av "levande vatten", som ökenfolken kallar det, går fram under den sand, där vi byggt vårt vanskliga samhälle och vår så kallade kultur.

I Tidevarvet har engång som våra tids speciella genier be-tecknats dem, som i en ny självforsknings tjänst eller i förverkligade samfundsmetoder gör levande gammal kunskap: att istället för att binda människorna med våld och trug gäller att att lösa dem — och så kan öken komma att blomstra som en ros.

Överallt finnes ju dessa genier, i alla länder och säkert i långt större antal än vi ana. Glimtar ha vi sett av August Aichhorn bland hans vanartiga barn, av Bakulé, Neill, Ben Lindsey — liksom av kväkarnas tystlåtna och stora spel i historien med förtroendet som högsta insats.

Här kommer nu en enda glimt av Homer Lane. Han är död för ett par år sedan, men hans tal till föräldrar och lärare, som samlats efter hans död, när vida kretsar. Hans verk i livet var väl främst Lilla Republiken (Little Commonwealth, nära London) ett självstyrande uppfostringshem för dömda unga brottslingar.

I "Tal till föräldrar och lärare" berättar Homer Lane historien om Tim. En smula i sammandrag lyder den så här.

Jag satt bredvid domaren i en av Londons barndomstolar och tittade på en femtonårig pojke, som var anklagad för inbrott. Han var redan känd som en besvärlig samhällsmedlem, hårdad i brott och omotaglig för någotsomhållt god inflytande. Dyster och oberörd lyssnade han till alla anklagelser från polis och bodägare liksom till de tåreströmande vittnesbörderna om hans oefterrättlighet från hans lilla förslitna mamma.

Det enda tecken till reaktion, som Tim visade, var när domaren vid utslaget avkunnande gjorde en utläggning om vilken förhårdad ung lymmel han var; då lyfte han ögonen från golvet och kikade hänfullt på domstolsmedlemmarna.

Tim blev dömd till Lilla Republiken — alltså att lyda under min auktoritet.

Tim, Tims mamma och jag drog oss undan till rummet innanför. Pojken stod kall och osympatisk, förhårdad mot varje hänsyn till moderns hopkrumpna förtvivlan; men jag fängade en djupt understucken ömhet i en hastig blick på hennes förgråtna ansikte och så upp på mig — den förbannade representanten för auktoritet. Och blicken blev full av hat, fruktan och fiendskap.

Mina föregångare — polis, domare, den straffande fadern — hade aldrig begagnat den högsta auktoriteten gentemot pojken. Jag hade emellertid studerat en del pojkar, och jag visste att det fanns inom dem en absolut, en alltid segrande auktoritet. Och jag beslöt att Tims första kontakt med Lilla Republiken skulle bli lydnad för auktoritet — en auktoritet starkare än handbojor — en som kunde lära honom vad lydnad är.

"Nu följer du din mamma hem", sade jag kort, "och så kommer du ner till skolan i morgon. Det går ett tag kl. 9 och ett annat kl. 1. — Kom ihåg att du tar biljetten till Evershot — Jag skall ändå hämta vid i-tåget, så om du kommer då kan du få åka med mig. Annars kan du fråga efter vägen." — Jag gav honom en sove-reign till biljetten.

Tim var någonting att studera under de sekunder, som dessa meddelanden tog!

Forts. å sid. 5

glatt prat om mat

hör man i de familjer som köpa

Konsum

Billiga och sunda varor i sunda butiker.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm

UTGIVARE:

Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Eln Wägner.
Elisabeth Tamm.
Honorine Hermelin.

REDAKTIONSSSEKRETERARE

Carin Hermelin.
Mottagningstid 10-12.
Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.
Postgärd 1544

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6,-, halvår kr. 3,50,
kvartal kr. 2,-. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 20 öre
per millimeter.
Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929
Wahlstedts Tryckeri Aktiefbolag
Storgatan 22

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.
f. d. La Vattugatan.
STOCKHOLM.
SPECIALIET: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag,
Aven skriftliga förfägningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Kungsgatan 6. Stockholm.
Tel. 14799 24 24

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkarförening

D:r Helfrid Roland

Allmänpraktiserande
Rörstrandsg. 9 A Tel. V 60250
Mottagningstid: v. 15-18 s. 10-11
Annan tid efter överenskommelse.

D:ktor ESTER GRÖNBLAD

Ögonsjukdomar
Götgatan 7, 3 tr. hiss.
Mottagn.tid vard. 1/2 10-1/2 11, 3-6.
Sönd. 1/2 10-1/2 11t Annan tid efter
överenskommelse pr tel. Söder 11170

TANDLÄKARE

Tandläkare BO BURMAN

Medlem av Sthlms tandläkarfören.
Birger Jarlsgatan 34 Tel. 10290
Mottagningstid enl. överenskommelse
per telefon. Måndagar, onsdagar, fre-
dagar även kvällsmottagningar.

Tandläkare
Gunnar Wijkström

Odengatan 90. Tel. 84070. Vardagar
10-1, 5-7,30, Lördagar 10-1. Sön-
dagar 12,30-1,30. Kostnadsfri rådfrågn

Frälsningsarméns
Alkoholisthem
Kurön

(Åtnjuter statsbidrag
Två timmars ångbåtsresa från Sthlm
Prospekt och övriga handlingar sändas från
Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24
Stockholm.

Smakfullakransar, alla priser!

La fleuriste

6 Malmtorgsgatan
Allm. Norr 6296 Riks 2550

"Moraliskt och psykologiskt"

Ja, nu är det alltså gjort.

Sveriges riksdag har ratificerat Kelloggspakten. Det vill säga, vi ha ingått en överenskommelse med alla stater i världen som äro att räkna med, att vi aldrig skola tillgripa krig såsom politiskt instrument. Pakten kan nu träda ikraft när som helst. Så långt har den samlade viljan hos Amerikas fredsfolk att kriminalisera kriget förverkligats. Pakten leder nämligen sitt ursprung från den starka rörelsen för out-lawry of war.

Sverige undertecknar, heter det, pakten utan förbehåll. Men samtidigt har utskottet på följande sätt angivit vår tolkning av pakten: "traktatens huvudsakliga betydelse ligger på det moraliska och psykologiska området. Den avser icke att ingripa i parternas befogenhet att vid angrepp försvara sig och att själva avgöra när tillgripandet av försvarskrig påkallas."

Det senare tillägget betyder att Sverige icke är villigt att rucka på sin suveränitet därhän att det inrangerar sin politik som led i en större enhet. Nej, det vill behålla den formella rätten att själv avgöra, när det skall tillgripa försvarskrig, i realiteten har ju en småstat under inga förhållanden, Kelloggspakt eller icke, någon sådan rätt. Måhända har denna suveräna förklaring tillkommit därför att man tidigare utlagt paktens betydelse så att den förutsätter samfällt handlande av alla genom den förbundna stater om krigsfara genom någons brott mot pakten uppkommer.

Dessutom har utskottet och riksdagen vägrat att kommentera pakten så som hr Lindhagen och fröken Hesselgren m. fl. önskade, nämligen med ett uttalande av att dess konsekvens är avrustning. Detta hade ju annars varit fullkomligt sant för det första och i anseende till avrustningskommissionens snara sammanträde högeligen aktuellt. I sitt tillträdestal berörde president Hoover pakten och hoppades att den skulle bana väg för nedrustning. Han sade visserligen ej avrustning, men han talade heller ej om moraliska och psykologiska betydelse.

Till omständigheterna vid paktens ratificering får man lägga det faktum att svenska regeringen samtidigt tillsatt sin tredje försvarsberedning, till tre fjärdedelar bestående av militär och med uppgift att framlägga plan för höjande av våra försvarsanstalters effektivitet.

Under sådana omständigheter tor-

de den "moraliska och psykologiska verkan" av pakten icke bli så stor vare sig här hemma eller bland våra medundertecknare.

Vad menas med uttrycket: paktens betydelse ligger på det moraliska och psykologiska området?

Det betyder i detta sammanhang tydligen att den icke väntas få några som helst politiska konsekvenser. Ty om våra statsmakter ett ögonblick trodde, att pakten skulle binda våra grannar och göra det omöjligt för dem att angripa oss, så skulle de krångliga frågorna om försvarsberedningarnas antal, syfte och sammansättning icke längre ha så stor betydelse som de nu ha. Men om förbindelsen vi ingått med varandra icke förbinder till någonting, var ligger då dess moraliska och psykologiska betydelse? Ett moraliskt värde kan icke existera eller öva psykologisk verkan om det icke uttrycker sig i vårt handlande, än mindre om detta handlande värtom står i avgjord motsats därtill.

Krigsberedskapens omläggning efter sista skriket inom gas- och flygtekniken — det är i motsats till Kelloggspakten ett realpolitiskt intresse.

Vad tror man i de utländska kabinetten och pressen om Sveriges påfallande iver att utreda försvarsproblemet? Tror man att vi verkligen inse nödvändigheten att grundligt orientera oss i en förvandlad värld, gå till botten med frågan om hurudant vårt läge är och vad som kräves av en stat sådan som vår just nu? För att förebygga sådant missförstånd bör man läsa regeringens motivering till tillsättande av den nyaste beredningen däri syftet anges vara att höja vår försvarsberedskaps effektivitet och undersöka om möjligt något hänt på det krigstekniska området. Det hemliga bisyftet med en sådan försvarsberedning sådant militärpolitikerna se det, behöver man heller icke vara i okunnighet om.

"Avsikten med en omfattande försvarsutredning", säger Dagens Nyheter helt naivt, "måste till väsentlig del vara att övertyga dem som under det överväldigande intrycket av krigets nya former äro på väg att glida över till en ren försvarsnihilistisk ståndpunkt." Dagens Nyheter klandrar den nu tillsatta beredningen, emedan den är för ensidigt militär för att kunna påverka dessa som äro på glid och få dem tillbaka. Den skenbara objektiviteten är icke tillgodosedd. Att en utredning skulle kunna vara

VALMÄNNEN HURU
KUNNA
TRÖTTNA.

Statsutskottets majoritet har avslagit den socialdemokratiska motionen om förnyad och allsidig utredning angående vårt försvarsväsendes ändamålsenlighet. Att högern, som endast litat till den militära sakkunskapen och redan lyckats erhålla två sådana utredningar, skulle rösta nej var givet, men avgörandet låg som vanligt hos Hr. C. G. Ekman. Och Hr. Ekman fann en i hans tycke säkert mycket sinnrik lösning, han röstade på avslag, därmed hade han gått emot socialdemokraterna, men han motiverade sitt avslag med fasthållande av det kompromissförslag, som kallas för 1925 års lösning av försvarsfrågan, och på så sätt blev han sitt Bragelöfte från remissdebatten trogen att motarbeta den regering, i vars spets han själv inte står.

Vad själva utredningen beträffar, så lär det väl inte dröja så länge, innan den tvingar sig fram högers och Hr. Ekmans hjälp förutan. Här håller utan tvivel på att växa fram en folkopinion, som kräver klarhet och skall veta att bana sig väg. Men det är en bedrövlig politik frisinnade och liberaler nu föra. Den kompromiss Hr. Ekman godkände i försvarsfrågan 1925, den och ingen annan utgör landets bästa försvar. Inte ens den tekniska utvecklingen, som annars brukar vara normgivande för Hr. Ekman har här någon betydelse.

Utlagsrösten segrar, det är sant. Men den är beroende av valmännens röster. Och valmännen kunna tröttna.

verkligt objektiv och arbeta utan att ha syftet och slutsatsen klara på förhand, det faller icke tidningens ledarskribent in.

Av samma skäl som D. N. klandrar denna utredning, böra pacifisterna försöka vara nöjda med den när nu en verklig utredning icke är tänkbar. Det är hyggligt av regeringen att den icke söker bemantla sitt syfte eller låtsar vara objektiv.

Denna utredning kommer icke att hindra den förvandling och uppluckring som sker i sinnena utanför regering och riksdag. Inom de breda lagren händer något. Folks syn håller på att förändras. Inom de folkfrisinnade växer upp en stämning för avrustning som hotar att bryta genom partiets officiella politik. Fred är det aktuella ämnet för den internationella socialdemokratiens agitation just nu. Den socialdemokratiska kvinnodagen gick i fredens tecken och mynnade ut i en direkt appell till avrustningskonferensen, som offentliggjordes i förra numret av Tidevarvet. Publiken har varit lycklig att åtminstone få lov att vara med och anta en sådan resolution.

En ny åskådning börjar klarna. Men det är ännu dunkelt på Helgeandsholmen, trots enstaka lysande undantag.

Stockholms nya idrottsstyrelse valdes på måndagen av stadsfullmäktige. De olika partiernas intressen tillgodoses sålunda, att två högermän och två socialdemokrater blevo ordinarie medlemmar, medan till suppleanter utsågos representanter för högern, socialdemokraterna och de frisinna.

De krav på ett effektivt tillvaratagande av den kvinnliga idrottens hitills mycket illa behandlade intressen, som framställt, ansåg sig högern tillräckligt ha uppfyllt genom att i styrelsen insätta en enda kvinnlig suppleant, nämligen fru Brita Juhlin-Dannfelt.

Det hade för sakens egen skull varit av det allra största värde, om en sakkunnig läkare beretts plats i styrelsen. Därtill hade man naturligtvis kunnat hoppas, att den sparsamma representation för den kvinnliga idrotten, som stadsfullmäktige täcktes gå in för, hade utgjorts av en för idrottens främjande verkligt intresserad och i hithörande frågor erfaren person. Så vitt vi ha oss bekant, har fru Juhlin-Dannfelt inga av de intressen, som skulle kunna göra henne särskilt kvalificerad för en post i idrottsstyrelsen.

Detta det sista valet i fullmäktige är åter ett nedslående tecken på den hopplösa bundenhet inom partiernas gränser, som råder inom den kommunala representationen, och som gör till ett omöjligt företag att försöka få utanförstående sakkunskap och verkligt arbetsintresse att göra sig gällande.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Fransk Brie

och

Camembert-Ost
Roquefort-Ost
Gorgonzola
Bel Pease-Ost

inkommer i dag.

Arvid Nordquist & H. A. B.
BIRGERJARLSGATAN 24.

Ida Norman - Skomagasinet
Humlegårdsgatan 6 - Tel. 78615

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

Reella varor

Vid uppvisandet av denna
annons lämnas 5% rabatt

Låga priser

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANKDEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

FÖRSÄKRING
SKÄNKER
TRYGGHET

FOLKET
LivförsäkringSAMARBETE
Brand- Olycks-
falls- Garanti-
Bil-försäkring

Gör ett besök i

Söders populäraste bageri

BAGARSTUGAN

Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

Drick

Ramlösa-Vatten

Vårt lands enda naturligt alkaliska
bords- & hälsovatten.

Kooperationens Försäkrings-Anstalter
Kungsgatan 5 - Stockholm

EN FÖRDJUPAD UTREDNING

om tjänstemännens sjukledighet.

att den av 1928 års statsrevisorer gjorda utredningen angående förhållandet mellan manliga och kvinnliga befattningshavares sjukledighet bygger på ett ej jämförbart, oriktigt använt och felaktigt bearbetat material och därför saknar all beviskraft;

att en av oss verkställd utredning i samma fråga, omfattande en grupp manliga och kvinnliga tjänsteinnehavare med samma lönevillkor och arbetsförhållanden (postexpeditörer, enl. statistik 1921—1928), visar ett överskott i sjukledighet för kvinnorna av 0,4 dagar per år.

Detta är huvudklämmarna i en skrivelse, som på tisdagen inlämnades till Statsutskottet från De kvinnliga kår sammanslutningarnas centralråd. Den utgör en kritik över kritiker. 1928 års statsrevisorer intresserade att "närmare undersöka, huru gällande bestämmelser rörande tjänstledighet, särskilt ledighet för sjukdom — tillämpas inom olika verk" lägger till grund för sin undersökning en uppdelning av statstjänstemännen i två grupper, manliga och kvinnliga. Resultatet anses ju av revisorerna "vara värt beaktande vid den allmänna revisionen av nu gällande avlösningsreglementen, som enligt beslut av Kungl. Maj:t den 20 juni 1928 skall verkställas".

Den nu föreliggande skrivelsen till Statsutskottet gör gällande, att så vittgående slutsatser i vad revisorerna själva kalla "svåra och ömtåliga spörsmål" borde endast kunna byggas på en utredning, som fyller tre villkor: 1) den måste spänna över en tidsperiod av flera år; 2) den måste byggas på ett förutsättningslöst, valt, stort och för de båda jämfö-

relsegrupperna likformigt jämförelsematerial; 3) detta material måste vara bearbetat och kontrollerat av med statistik förtrogen arbetskraft.

Till belysande av vanskligheten i att som revisorerna gjort — med ett platoniskt erkännande att det "icke är uteslutet att tillfälliga omständigheter kunnat inverka på resultatet — bygga på erfarenheter från ett enda år hänvisas till en tabell över sjukledigheter för vissa manliga tjänstemannagrupper inom telegrafverket. År 1926 visar en medelsiffra på sjukledighetsdagar för första assistenter på 29,72, medan för år 1928 medelsiffran är 13,21. För assistenter äro siffrorna respektive 19,04 och 10,03. Resultatet kan således bli synnerligen skiftande, beroende på vilket år utredningen omfattar!

Som förut framhållits i Tidevarvet (Nr 3 för 1928), lämnar kravet på likformighet i jämförelsematerialet i revisorernas utredning mycket övrigt att önska. Vi citera invändningarna ur skrivelsen till statsutskottet: "Man har delvis byggt statistiken på uppgifter, hämtade från ämbetsverk, där ingen jämförelse mellan manliga och kvinnliga befattningshavare är möjlig; i det att samtliga manliga tjänstemän, med undantag av expeditörsvakter, inneha befattningar i högre lönegrader, medan de kvinnliga tjänstemännen med ytterst få undantag äro anställda så som skriv-, kontors- och kanslibiträden. I fråga om kommunikationsverken ha revisorerna inskränkt sig till att inhämta uppgifter beträffande vissa grupper av befattningshavare inom post- och telegrafverken, och även därvid har man sorgfälligt undvikit att låta utredningen omfatta i någon mån jämförbara manliga och kvinnliga tjänster. Så t. ex. har man medtagit samtliga uteslutande av män innehavda högre befattningar i styrelserna, men uteslutit lokalförvaltningarnas manliga tjänstemän, däribland post-

Vår Herre och Sancte Per.

Teckning och ord av Harriet Löwenhjelm.

Nu våras det åter och påsken är när
och luften så klar är vorden,
nu vandra Vår Herre och Sancte Per
ånjo omkring här på jorden.

En stund ha de lämnat himmelens hem,
på smällande vägar de skrida.
Männ' vandringen går till Jerusalem
och männ' de gå upp för att lida?

och telegrafassistenter. Däremot ingå i utredningen de stora grupperna post- och telegrafexpeditörer. Gruppen postexpeditörer består på få undantag när av kvinnliga befattningshavare, och telegrafexpeditörerna äro utan undantag kvinnor.

Det är svårt att förstå hur man kan anställa jämförelser mellan å ena sidan befattningshavare, som under 7 timmar varje dag äro oavbrutet sysselsatta med expeditörsarbete och å andra sidan befattningshavare i högre lönegrader, vilka i vissa fall icke ens äro pliktiga att dagligen infinna sig å tjänsterummet.

Stundom har man dragit slutsatser utan något slags jämförelsematerial. Så t. ex. har omfattningen av post- och telegrafexpeditörernas sjukledigheter ansetts utgöra ett bevis för vederbörande kvinnliga tjänstemäns "mindre fysiska och psykiska motståndskraft och mindre lämplighet för tjänstgöring av ifrågakarande slag", utan att man gjort något för att konstatera manliga tjänstemäns större motståndskraft och lämplighet under i allo motsvarande förhållanden."

Vad beträffar det statistiska materialets bearbetning uttrycker skrivelsen förvåning över vad man tillåtit sig. Det har konstaterats att den i revisorernas berättelse upptagna tabellen rörande sjukledigheter och semesterar för år 1927 för samtliga av utredningen berörda tjänstemän vimlar av felaktigheter.

Ur de i skrivelsen anförda exemplen på de mest i ögonen fallande egendomligheterna göra vi ett axplock:

135 gifta och 34 ogifta kvinnliga ordinarie tjänstemän ha placerats i 13—30 lönegraderna. Vi ha dessvärre icke kunnat återfinna mer än 4 ogifta kvinnliga ordinarie tjänstemän i dessa lönegrader och ingen av de ovannämnda 135 gifta.

Antalet gifta kvinnliga ordinarie tjänstemän i 8—10 lönegraderna anges till 8, men av dessa uppgivas icke mindre än 23 hava haft sjuksemester i omedelbart samband med se-

mester, oaktat endast 3 tjänstemän åtnjutit sjuksemester.

Manliga ordinarie tjänstemän i lönegraderna 1—10 äro enligt tabellen 139, med sammanlagt 1.392 sjukledighetsdagar. Enligt av oss kontrollerade uppgifter blir summan 1.420 och antalet tjänstemän 137.

Emellertid framhålls, att även med ett lämpligare uttagande av det statistiska materialet och ett omsorgsfullare bearbetande av detsamma, en tillförlitlig jämförelse mellan å ena sidan manliga statstjänstemän överhuvud, å andra sidan kvinnliga sådana ännu knappast kan åstadkommas.

För en rättvis jämförelse måste förutsättningen nämligen vara fullständig likhet i fråga om arbetsförhållanden och arbetsvillkor mellan de med varandra jämförda grupperna, vilken förutsättning ytterst sällan förefinnes. Dock gäller för vissa manliga och kvinnliga tjänstemän vid Postverket fullt jämförbara förhållanden. Dessa tjänstemän hava samtidigt genomgått postverkets utbildningskurs och sedermera befordrats till ordinarie postexpeditörer. En tabell över sjukledigheter för dessa tjänstemän, omfattande en period på 7 år, 1921—1928, visar att den årliga sjukdomsfrekvensen är 9,3 dagar för manlig och 9,7 dagar för kvinnlig tjänsteman. Alltså en skillnad på 0,4 dagar.

Det är av det ovan anförda klart, att den av statsrevisorerna förebärgade utredningen på intet sätt kan anses bevisa lägre fysisk och psykisk motståndskraft hos kvinnor i statstjänst jämfört med män. Men överhuvudtaget måste varje gruppindelning av tjänstemän ifråga om sjukledighet anses ohållbar. Skrivelsen till Statsutskottet anför, som exempel på denna sats, sjukledighetsdagar för ett par grupper med ungefär lika stort arbete och av samma kön: inom telegrafverket var för åren 1926 och 1927 medelsiffran för assistenternas sjukledighet 17,47, resp. 13,63 dagar, under det att motsvarande dagar för

radiotelegrafisterna var endast 1,94, resp. 3,58 dagar.

Det är ju också givet, vilket även framhålls, att ett stort och växlande antal sjukdomsfall äro tillfälliga företeelser, som ej innebära fysisk eller psykisk underlägsenhet hos den sjuke, och att denna omständighet alltid torde försvåra användningen av sjuksiffror såsom korrekt underlag för uppskattning av en tjänstemannagrups hälsovärde.

Skrivelsens sista kläm framhåller, att varje gruppindelning av tjänsteinnehavare såsom underlag för en på olikhet i sjukledighet grundad löneskillnad är ohållbar.

Vi ville tillägga: om man vill tillämpa principen lön efter sjukledighet, så blir därvid den enda fullt riktiga vägen att taga hänsyn till varje enskild befattningshavare, vars personliga sjukledighetssiffror är exakt kända. Hos den enskilde ligger ju också ansvaret för hur möjligheten till sjukledighet utnyttjas.

Det enda rimliga i förhållandet mellan sjukdom och lön måste vara: allmänmänsklig solidaritet och personlig ansvarighet.

Vår gymnastik- och sportgördel ger höfterna ett fast stöd, arbetas helt utan gummi och förhindrar omätlig utvidgning. Rekommenderas av läkare.

Kalasisiris
Birger Jarlsgat. 108 - Tel. 80471

Åtal från J. O.

Resultatet av Justitieombudsmanens undersökning angående polisens förfarande emot den på Drottninggatan anhållna automatdiskerskan har blivit att J. O. inför hovrätten anbefallt åtal emot polismästare Härleman för tjänstefel.

Först och främst anser J. O. att han av polismästaren fått ofullständiga och vilseledande svar på sina mycket tydligt framställda frågor. Han har fått veta att överkonstapeln

inte fått någon anmärkning för sitt uppförande och att polismästaren inte har funnit det olämpligt. Detta är klart uttryckt i polismästarens svarskrivelse till J. O.

Efter skriftväxling med överståthållaren kom det emellertid fram, att polismästaren trots sina egna uppgifter mycket riktigt givit den felande konstapeln en anmärkning om att hans beteende inte var fullt lämpligt.

Förklaringen till dessa motsägande uppgifter ligger enligt polismästarens yttrande i att han önskar att J. O. skall pröva hans ansvar oberoende av givna anvisningar. Denna uppfattning förefaller J. O. fullständigt obegriplig, då det ju är av största vikt att en sådan skriftväxling mellan myndigheter präglas av uppriktighet och ger fullständiga upplysningar.

Det måste även vara skadligt för poliskåren i sin helhet att se, hur den felande konstapeln först får en tillsägelse på polismästarens föranstaltande och hur sedan polismästaren offentligt förklarar att ingen anmärkning givits och inte heller varit påkallad.

Vad beträffar den av överståthållaren uttalade meningen att konstapeln inte nu skall bli föremål för någon bestraffningsåtgärd, delas denna av J. O. Men J. O. gillar inte överståthållarens motivering, nämligen att det på grund av samhälls- och könsmoralens slapphet skulle spela mindre roll hur konstapeln uppfört sig mot flickan. J. O. anser att konstapelns skyldighet att iaktta försiktighet med hänsyn till flickans arbetsanställning måste föreligga under alla förhållanden.

Vi ändra
sorgklänningar
på dagen
Alltid det senaste
Sorghattar och sorgslöjor

Leja-Magasinet
Stockholm

Akademiskt bildade kvinnor

25 år som förening

När för tjugufem år sedan en fackförening för akademiskt utbildade kvinnor skapades, såg både lagstiftning och allmän uppfattning ut på ett sätt, som gjorde en förening med ändamål att tillvarata de akademiska kvinnornas intressen särdeles nödvändig.

När nu efter så många år Akademiskt Bildade Kvinnors Förening på Marie Bebildelsdag firar sitt 25-årsjubileum, kan föreningen visserligen se tillbaka på en rad av framgångar, men det är också ett stort verksamhetsfält, som fortfarande ligger framför den.

Föreningens historia är upplysande och intressant för den som har tid att närmare studera den. Men vi få nöja oss med några små exempel på dess upplevelser.

Genom beslutet 1905, som gjorde lärartjänster till fullmaktstjänster, stängdes de akademiskt bildade kvinnorna ute från möjligheter till anställning på sådana platser. Ty så som regeringsformens 28 paragraf tolkades, var det bara män som kunde tillsättas med kunglig fullmakt.

Emot det betänkande, som låg till grund för beslutet, var det som de akademiska kvinnorna riktade sitt första angrepp med en skrivelse till konungen redan 1903, där de begärde, att de studie- och examensrättigheter vid universitet, som beviljats dem 1873, skulle motsvaras av samma rättigheter till anställning som männen. Redan då hade ett stort antal kvinnor begagnat sig av sin akademiska rätt och det fanns till och med ett par, som föredes ödesdigra bestämmelsens tillkomst innehaft adjunktstjänster, utan att någon märkt att det var något fel med det. 6 kvinnliga filosofie doktorer, 5 filosofie licentiat, 80 filosofie kandidater och ett 50-tal filosofie studerande sågo sig genom fullmaktstjänsternas införande berövade de rättigheter, som deras utbildning bort tillförsäkra dem som en självklar sak.

Det är alltså över 25 år sedan de akademiskt bildade kvinnorna startade den kamp för lika rättigheter, som via grundlagsändringen 1907 — be-

ELSA ESCHELSSON,
23-årig, efter kandidatexamen.

kräftad 1909 — ledde till behörighetslagens antagande — 1925!

Sverige är det första land i världen som kunnat berömma sig av en sådan förening som de akademiskt bildade kvinnornas. Numera äro 31 länder anslutna till det internationella förbundet, som bildades 1919. Bland de sist anslutna är Mexiko, som kom med 1927, samt Island, Jugoslavien och Lettland från 1928.

Sveriges stolta initiativ på området betingades säkert till stor del av, att det just vid sekelskiftet fanns en samling särdeles märkliga och framstående kvinnor bland dem, som avlagt akademisk examen. Bland dessa var föreningens första ordförande, docenten Elsa Eschelsson den inte minst framträdande. Med en vetenskaplig begåvning av stort djup och en sällsynt intagande personlighet förenade hon föregångskvinnans mod — hon som mötts av det mest nedslående motstånd. Hennes framstående vetenskapliga arbeten lyckades inte ens förmå vederbörande att göra henne till tillförordnad professor, en sak som bl. a. professor Trygger arbetade

för. Lagen hindrade ännu en kvinna att ineha ordinarie professur. När Elsa Eschelsson dog 1911 var hon fortfarande docent, men även efter hennes död utgivna vetenskapliga arbeten ha tillvunnit sig stor uppmärksamhet.

Från denna vår första kvinnliga juris doktors strålände och mödosamma karriär finns i Göteborgs Handelstidning av den 1 juni 1897 en liten skildring av hennes doktorsdisputation i Uppsala.

"Före promotionen försvarade fröken Eschelsson, som förut absolverat juris utriusque licentiat- och filosofie kandidatexamen sin doktorsavhandling "Om begreppet gäva enligt svensk rätt." — Disputationen inleddes av professor Nordling, juridiska fakultetens opponent. — Respondenten, som i början föreföll helt

Doktor
KAROLINA WIDERSTRÖM.
Efter Hanna Paulis porträtt
i Svenska Läkaresällskapet

obetydligt nervös, återvann snart sitt lugn och bemötte alla de framställda anmärkningarna med övertygande klarhet och tankeklarhet, varför hon även vid oppositionens slut erhöill ett ampelt erkännande. —

Att detta, (hennes lyckliga sätt att bemöta extra opponenten, professor Trygger), liksom också avhandlingens eget värde fullt erkändes av opponenten begagnade denne tillfället att själv intyga. I synnerligen berömdande ordalag påpekade han såväl ämnets stora svårighet som den lyckliga behandlingen av detsamma, särskilt den originalitet, som man eljes så sällan finner i liknande vanligen mer eller mindre mosaikartade avhandlingar, men som här mötte i rikt mått och i författaren visade en synnerligen värdig och framstående lärjunge av ämnets

ordinarie ställföreträdare vid universitetet."

Docenten Eschelsson efterträddes inom Akademiskt Bildade Kvinnors förening av Dr. Karolina Widerström, som var dess ordförande till 1918.

— Det blir mest ett uppräknande av skrivelser, säger Dr. Widerström, när jag skall berätta om vad som

Doktor ALMA SUNDQUIST.

hände under min tid. Till 1918 hade vi hunnit med 13 stycken, till konungen, till statsutskottet, med anledning av löneförhållanden m. m. När jag avgick 1918, hade vi ändå uppnått en milstolpe i vårt arbete. Den väg som stängdes 1905 öppnades då åter för kvinnorna, som från detta år fingo rätt till anställning som rektor vid högre lärarinneseminarium, kvinnligt folkskoleseminarium och statsskolor, som lektor vid högre lärarinneseminarium, högre allmänt läroverk och folkskoleseminarium samt adjunkt vid allmänt läroverk.

Doktor
ANDREA ANDREEN-SVEDBERG.

Mellan 1918 och 1924 var Dr. Alma Sundquist ordförande i A. B. K. Under hennes ordförandetid inföll det

internationella mötet i Oslo, där den världsomfattande organisationens representanter från olika länder möttes.

Vad som särskilt intresserade mig vid mötet i Oslo, säger Dr. Sundquist, var de anföranden om universitetsbildade kvinnors plats inom de högre grenarna av industri och finansiell verksamhet, som där hölls av professor Caroline Spurgeon och den stora gruvägaren lady Rhondda. Lady Rhondda sade bl. a. att det är lika viktigt — i en värld som i så stor utsträckning behärskas av människors sinnesförfattning — att ens arbete allmänt erkännes som betydelsefullt som att det är betydelsefullt. Om kvinnor med högre uppfostran komme fram till de framstående finansiella posterna, skulle detta inte endast för dem själva medföra ökat självförtroende och aktning — ty det är dessa poster som i våra dagar betyda mest — utan det skulle också bli till nytta för det hela, så länge man fasthåller vid den satsen, att målet för det mänskliga strävandet måste vara en kombination av de kvalificerade kvinnornas ansträngningar med de kvalificerade männens, för skapandet av ett civiliserat samhälle.

Detta ämne, som säkerligen skulle vara av stort intresse att få ytterligare belyst, är endast ett exempel på de mångskiftande intressen som falla inom A. B. K's verksamhetsområde.

För ögonblicket är emellertid den mest aktuella frågan den jubileumsfest, som om lördag firas på Hasselbacken, och om vilken föreningens nuvarande ordförande Dr. Andrea Andreen-Svedberg ger några lockande förhandsskildringar. Till festen ha inbjudits representanter för föreningarna i Norge, Danmark och Finland, medlemmarna i den första styrelsen, samt de unga ordförandena i våra fyra kvinnliga studentföreningar, Stockholm, Uppsala, Lund och Göteborg. Vid festen kommer ett spel av Fanny Alfvig och C:o att spelas av medlemmar. Dr. Karolina Widerström läser stycken ur den levnads-teckning om Elsa Eschelsson, som hon på föreningens uppdrag utarbetat och som inom kort föreligger i bokform.

Men Dr. Svedberg avslutar sin skildring av den kommande festen med ett allvarsdord. Akademiskt bildade kvinnors förening har omkring 300 medlemmar. De kvinnliga lärarnas lönefråga är alltför och just nu brännande. De kvinnliga lektorernas lön är exempelvis ännu 18 proc. lägre än deras manliga kollegers. Är inte detta anledning nog för de hundratals av kvinnor, som under årens lopp avlagt akademisk examen, att ansluta sig till den förening, vars första mål är deras intressens tillvaratagande!
C. H.

ITALIENS NYA 2:a KAMMARE

Den 24 mars går det fascistiska Italien till val av den nya deputeradekammaren, som möter upp den 20 april. Som bekant är valmetoden enastående i sitt slag. Hela Italien utgöres i enda valkrets, uppdelad i 13 valkorporationer och 7 föreningar. De 13 valkorporationerna som utgöres av sociala grupper, såsom bankerna, kommunikationsväsendet, hantverkarna, uppställa listor med så många namn som bestämts för var och en till en totalsumma av 800 män. De sju föreningarna uppställa efter samma teknik 200 manliga kandidater. Ingen kvinna finns varken som väljare eller som kandidat. Det fascistiska Italien har fullständigt uteslutit kvinnorna från politisk verksamhet och mycket bestämt sagt ifrån att det icke önskar hennes politiska intresse annat än i en förening som kallas "Italiens stridande fascistiska kvinnor" eller en slags hjälpkår till fascistpartiet.

När listorna med sina 1000 namn äro färdiga, överlämnas de till Stora fascistrådet, vilket prickar för 400 namn. Dessa uppställas på vallistor som presenteras för "det väljande Italien", vilket har att rösta — ja eller nej på hela listan. Som "väljarekåren" är fascistisk, behöver man icke befara några nej, och Signor Mussolini har också yttrat sin visshet om att detta parlament kommer att bli: "ett 100 proc. fascistparlament" och således den nu avgående kammaren, kallad den fascistiska revolutionens parlament, få en värdig efterträdare. Det fascistiska partiet strålar också av visshet om att det nu skall bli ett fruktbarande samarbete mellan "folkets representanter!" och regeringen och att denna kammare kommer att bli fullt i stånd att fylla sin mission att "irritt diskutera regeringens handlingar i en anda av kritik och samarbete."*

Kvinnorna äro alltså fullständigt utslagna. Ännu leva föreningar från den italienska kvinnans ganska lysande kamp för medborgarrätt: De italienska kvinnornas nationalråd, den reformerade rösträttsföreningen som nu heter Kvinnoförbundet för politiska och borgerliga rättigheter, men des-

sa lika litet som Akademiskt bildade kvinnors förening få bidra med ett enda namn bland de 1000 "folkvalda".

Men det fascistiska Italien deklarerar högt och svulstigt om kvinnans stora uppgift i staten. Det som gör att hon räknas med är att hon är producent och det hon skall producera är barn. Hon får stanna i sitt yrke som gift, ty barnet behöver icke bara födas utan kostar sin mor en hel del efter sin inlämning i det fascistiska partiet som sker med dess första andedrag. Men modern få ordentlig tid för vila efter dess födelse och under vilotiden en liten del av sin lön. De löntagande kvinnorna tillhöra kroppsarbetet. Alla statens och kommunens tjänster besättas uppför — inga erhållas genom fri tävlan — och det är självklart att en kvinnas utnämning icke kan komma i fråga. Icke ens en fascistkvinna kan inträda i en publik befattning. De kvinnor som icke ha barn skola ägna sig åt undervisning med klostertskolan som den normala typen, åt tjänster åt de barnafödande kvinnorna, åt hemsysslor, åt socialt arbete. Högt i gunst stå de fascistkvinnor som ägna sig åt sport o. dyl. Flickorna samlas

i en gymnastik- och sportförening som bär namnet La Piccola Italiana (Italiens flickor), de unga kvinnorna i La Giovano Italiano (Italiens unga kvinnor). Älsklingsbarnet är naturligtvis "Italiens stridande fascistkvinnor", men icke ens dessa få delta i några som helst organisatoriska eller ledande uppgifter. De få av styrelsen utarbetade reglementen och order att rätta sig efter och ha att i varje icke förutsedd situation inhämta dess yttrande men icke själva ta några initiativ. Sedan nu fascismen ingått allians med Vatikanen råder ej minsta tvivel om att de italienska kvinnorna komma att även formellt återföras i den ställning den orientaliskt-katolska kulturen gav henne under medeltiden.

Delvis hämtat ur Jus Suffragii av Jenny Velander.

Undvik nervmedel med skadliga biverkningar, yttrande sig bl. a. i finnar och utslag. Om Ni emellanåt har behov av ett nervlugnande medel, använd Instantine, oskadlig, nervlugnande pastill, behaglig att intaga. Säljes å apotek.

Tala med
vår Wizard
fotspecialist

om Ni har något ont i Edra fötter och ben. Tag närmare reda på, hur det låta, böjliga och metallösa Wizard-fotstödet verkar. Alla råd och upplysningar lämnas kostnadsfritt. Tel. 66 03.

Lagerons

Kungsg. 4, andra huset fr. Stureplan.

* Kursiveringen av förf.

Golvströmmen

Albert Einstein har en gång i ett högtidstal för en kollega yttrat följande:

"Människan strävar efter att på ett för henne anpassat sätt skapa sig en överskådlig och förenklad bild av världen. Sålunda vill hon övervinna erfarenheternas värld, i det hon söker ersätta densamma med den bild hon skapat. Målaren, diktaren, filosofen och naturforskaren, alla göra detta var och en på sitt sätt. I denna bild förlägga de tyngdpunkten av sitt känsloliv för att så vinna den ro och fasthet som de icke kunna finna i de virvlande personliga upplevelsernas tränga krets."

Samme Einstein har givit en glimt in i sin värld, i det han berättat hur han, fördjupad i sina spekulationer och upptäckter av nya oupptäckta sammanhang, har förnimmelsen av att vara ett barn i lära hos en vuxen. Med andra ord: Gud kände relativitetsteorien före Einstein, och när slutligen en tillräckligt fullkomlig hjärna var skapad, avslöjade han den för världen genom denna hjärna. Den vanliga människan, som har ringare angelägenheter före än Einstein, kan dock stundom ha samma gåtfulla känsla som han av en närvaro, men hon vet icke om hon skall våga lita på denna känsla. Den gamla trygga världsbilden, omsluten av Försynens ledning, är sönderslagen. Det finnes visserligen många som äga den, men då ha de erövrat den åt sig, det är icke mera den konventionella bild som ges var och en som en konfirmationsbibel. Ur den trygga världsbild som behärskades av Gud såsom en Husfader, ordnande alla angelägenheter, ramlade människan ner i föreställningen om tillvaron som en själlös mekanism utan syfte och mening. Det blev nästa konventionella bild, och var och en som icke kunde uthärda den — och det kan i grunden ingen — hade att krossa den och ersätta den med en ny.

Ur slumpens olidliga herravälde befriar sig människan genom att konstatera att en obönhörlig logik fullbordar sig i hennes liv.

Detta ger en viss trygghet även när den verkan som följer på orsaken är nästan outhärdlig att bära. Men när så händelser inträffa, ingripanden, olyckor, som tyckas lösta ur orsakssammanhanget, och likväl omrikta och förvandla allt, hela livet, då står hon åter inför nya gåtor. Vilken hand lade allt detta tillrätta, så som det blev? Det vet hon icke, men hon kan icke lösa svårigheten genom att ta tillbaka den tidigare föreställningen om en Gud som sitter och passar och mättar genom årmillioner, så att just hon, en myggornas mygga, skall stå på perrongen i det ögonblick och framför den kupé, där en främling stiger ur som skall förvandla hennes liv. Kan det icke, emedan hon stått

inför perspektiv i tid och rum som gångna generationer icke drömt om och emedan hon börjar få en aning om den hisnande längden i mänsklighetens pågående skapelsehistoria. Om det finns någon formel som kan förbinda hennes svindlande oändlighetskänsla med tron på att Gud enkom skickade mig det korsband som var mig till sådan nytta denna morgon, så har hon åtminstone icke funnit den.

Den strängt fundamentalistiska pingströrelsen har fått inom sina led en predikare, Sven Lidman, som med diktarens typiska förnimmelse av världens sällsamhet och talang att åskådliggöra denna förnimmelse, ger bättre exempel än någon annan på detta tecknatydande av dagens händelser. Gud vill sammanföra författaren med en kvinna som mist sitt enda barn, på det han må trösta henne och leda henne till frälsning. Därför gömmer Han undan en 100-kronesedel för Sven Lidman, så att denne på den utsedda dagen icke kan fördröja sig i Stockholm med att köpa julkappar utan måste ta en tidigare buss ut till Danderyd, och så komma in i den buss i vilken kvinnan befinner sig. En annan gång har Gud tänkt sig att en bok av Victor Hugo skulle ha makt att kvarhålla Sven Lidman på frälsningens väg, den han just beträtt men tänker avvika ifrån. Han ställer därför om att boken kommer med på köpet i en bokauktionsaffär, och Han påskyndar bokbindaren, så att denne levererar boken i bostaden just den kritiska dagen. Och så vidare dag för dag.

Den överskådliga och förenklade världsbild som en nutida människa enligt Einstein alltid gör sig, är icke så enkel att alla gåtor äro lösta och ingalunda förklarar hon det som är ofattligt därför omöjligt. Men vad som stöter henne hos tänkesättet Sven Lidman är, att det ser Gud uteslutande sysselsatt med att rädda över enstaka människor, som därtill givit sitt samtycke, in i sin himmel, medan han icke alls har någon frälsningstanke med mänsklighetens historia och icke något intresse av att här på jorden fullborda sitt rike. Skulle Han låta mänskligheten "gå sin hopplösa väg genom historien till nya smärtor och nya kval, till de gäckade jordiska frihetslöftenas Gehenna av jämmer, fasa och förtvivlan, trældom, tvång och tyranni" (Sven Lidman i Förgångelsens trälar och frihetens söner), men blåsa bort hundrakronor i draget vid julstöket för en själs frälsning och leda bokbindarens hand, kanske tvinga honom att festa så att han behöver pengar och måste arbeta, för att så klara upp Sven Lidmans salighetssak? Och skulle Han i sin likgiltighet för människosläktets jordiska öde sätta mig ett exempel och befria mig från varje bekymmer om hur Guds rike skall kunna fullbordas på jorden och den mänskliga ordningen fullkommas? Är det icke så snarare tänker hon, att denna åskådning för-

länat Gud sin egen likgiltighet för vad som blir jordens öden?

En sådan likgiltighet kan den moderna människan icke hysa, det är hennes patos. Men om hon därför fördjupat sig i tjänandet av ett syfte som, hur ringa det än må vara, dock är infogat i det stora syftet mänsklighetens frälsning här på jorden, och därvid glömmar att intressera sig för och tyda tecknen i sitt eget liv, skola tillfälligheterna ila till hennes tjänst på ett sätt som hon kanske mot sin vilja måste lägga märke till. Om inte förr så märker hon det i den stund, då hon sviker sitt syfte eller förvanskar det och tillfälligheterna vända sig mot henne. Sviker hon icke, kan hon räkna med tillfälligheternas tjänst som en säker tillgång, en livränta. Vem har icke haft perioder av den ljuvliga bekymmerslösa trygghet, som kommer då man vänjer sig att lita på att den sak man tjänar skall finna de människor den behöver, de erfarenheter, de vittnen, de bevis, den kraft, och att man själv därför att man tjänar den, också får allt detta?

Egentligen är den utsäglig, den heliga känsla som då uppfyller människan av livets outtömliga rikedom på tillfällen och möjligheter, det överflöd det har av grokraftiga frön som slå ner där ett hjärta är uppriktat till botten.

Emedan allt detta alltså är utsägligt, trevar människan sig fram med bilder, söker ständigt nya. Måhända formulerar hon sin erfarenhet förslagsvis så, att hon känner sig ha kommit in i den osynliga, mäktiga, varma golfström, som går genom det kalla havet och gör världen beboelig. Hon behöver då varken högmodas eller blygas över något Guds extra besvär för henne, något Hans arrangemang för hennes skull, som kanske förutsätter ett lidande för andra. Ty allt vad detta majestätiska, utsinliga flöde tar upp av händelser, människor, bussar, hundrakronor, böcker förvandlas till tjänare eller tillfällen till tjänst. *Devinez.*

Historien om Tim

Forts. fr. sid. 1.

Men så fort de var givna, vände jag mig för att gå — och för att ge honom fri från våldets och misstroendets och maktens auktoritet, utlämnande honom till den verkliga auktoriteten! — När jag hade handen på låset, hörde jag honom med låg och öm röst mumla "Kom då, mams" — och jag kunde se honom sticka sin hand under hennes arm och dra henne mot dörren —

Med i-tåget uppenbarade sig Tim. När jag hälsade på honom grinade han muntert och kom fram och började räkna upp småväxeln, som han hade kvar på biljetten. Jag räknade också — pojken vaktade mig under tiden. "Riktigt", sade jag och stoppade pengarna i fickan. Pojkar tycker icke om att man är världslös.

Jag berättade den här historien för en vän — också lärare. Han började tala någonting om "personlighetens makt", så jag förstod att han icke alls fattat vad det hela handlade om.

"Det beror på din personlighet, på din

Kommunevalgene

Forts. fr. sid. 1.

dene nu — dels var der i denne For- enings Blad skrevet ret indgaaende om Spørgsmaalet, og dels var der paa en Række Møder givet Opfordring til Opstilling av særlige Kvindelister paa Steder, hvor Kvinder blev udskudt ved Opstillingen — en Opfordring, der dog vist ikke noget Sted blev fulgt — og dels endelig opfordredes Kvinderne til at afgive personlig Stemme paa de opstillede Kvinder i de Tilfælde, hvor kvindelige Kandidater var anbragt saa langt nede paa Opstillings-Listen, at de normalt ikke vilde kunne vælges. Dette har, saavidt mig bekendt, enkelte Steder bragt Kvinder ind i Raadene.

Yderligere holdt ialtfald enkelte af Dansk Kvindesamfunds Kredse selvstændige Vælgermøder forud for Valgene. Eksempelvis skal jeg nævne at de tre Kredse ved København, Gentofte-, Hellerup- og Charlottenlund-Kredsene, der alle hører til éen (Gentofte) Kommune, afholdt et saadant Møde. Forholdet i denne Kommune var, at de 4 opstillende Partier ikke vilde afholde fælles Møder, idet den konservative Fløj af Organisationen satte sig imod dette. (Kommunen er stærkt konservativ.) Her udfyldte de tre Kvindeorganisationer, der er politisk neutrale, den Mission saa at sige at tvinge de stridende Parter til at være i Stue sammen, idet naturligvis intet af Partierne undlod at sende Repræsentant til Mødet. Dette var velbesøgt og forløb sagligt og værdigt.

De endelige Resultater — saavel rent politiske som særligt for Kvindernes vedkommende — vil nu blive bearbejdede og samlede af Statens statistiske Departement. Naar dettes Opgørelse foreligger, skal jeg tillade mig overfor Tidevarvets Læsere at vende tilbage til Spørgsmaalet.

begåvning, eller geni, eller vad du vill kalla det för", sade han. "Om nu jag till exempel hade givit pojken en soverreign och sagt att jag litade på att han kom på utsatt tid, så är det alla utsikter för att han allt fortfarande ställde till ofog i London."

"Jag sade inte att jag litade på honom", svarade jag.

"Men du gjorde det ju i alla fall."

"Ja, men om jag hade sagt det, så hade han ögonblickligen känt att jag inte gjorde det, och så hade han inte kommit. — Dina pojkar, som du lämnar i klassrummet och säger att du litar på, är respektabla och dumma! skrek jag. Tim och hans gelikar är fulla av eld och ande och geni. De kan inte kuvas av någon annan makt än kärlek — den enda verklighet på jorden som inte lämnar något rum för tvivel. Lydnad har kommit att bli betraktad som en dygd! Men lydnad är samma slags dygd som medelmåttighet — båda räddar sig undan fångelset, och det är mättat på avståndighet i vårt medelmåttiga samhälle. —

Tim kom hit inte för någon makt i min personlighet, utan för att min kärlek till honom befriade hans egen äkta personlighet. Den fanns där redan till hands, men allt våld och tryck hade fött skräck i hans själ. Och genom skräcken hade kärlekens krafter vänts om in i honom — till hatfullhet. Han reflekterade bara omgivningens hållning mot honom. Men den minsta beröring av kärlek och förtroende kastade om hela förloppet igen.

När jag läst mina tidningar och propats full med propaganda, tendentiös statistik och spökaktiga historier om hur våld segrar, så går jag ut och pratar med Tim. Hans personlighet gör mig glad igen. Och jag förstär att engång, när lärare och föräldrar börjat studera hur ett människoväsen fungerar, och inte bara håller sig till dess döda och mekaniska reflexrörelser, då ha vi inte längre några förbättrings-anstalter — och inga krig."

Så slutar historien om Tim.

Homer Lane: Talks to Parents and Teachers. Allen and Unwin. 5:—s.

Vårspalten

Hattar och Scarves

Senaste nyheter!

Hilma Malmströms Esfir.

Firma Hanna Anderson's

Modeaffär

Telefon 7315

KUNGSGATAN 35 11

Alltid nyheter i

KAPPOR
och Klädningar

Kappaffären

Tel. 105835, 205835

Elite

Hjalmar Olofsson
Drottninggatan 71 C

VÅRENS NYHETER I

Handskar och Vantar

inkomna i

City Handskmagasin

Västerlånggatan 24

Tel. N. 4298

Vårens nyheter

i Siden och Ylle

nu inkomna hos

Sidencarlson

Drottninggatan 61

Regeringsgatan 40

VÄSKAN

som passar Eder finnes

hos

EKMANS Eftr.

(E. NILSSON)

Beridarebangatan 19

Tel. 1014

Det största strumpurvalet
erbjuder våra 6 specialaffärer.

Bredenberg
& Co

Hamngatan 30 Drottninggt. 26

Hamngatan 16 Hornsgatan 54 A

Humlegårdsg. 14 Kungsgatan 39

BOSTON

En samtida historisk roman av
Upton Sinclair.

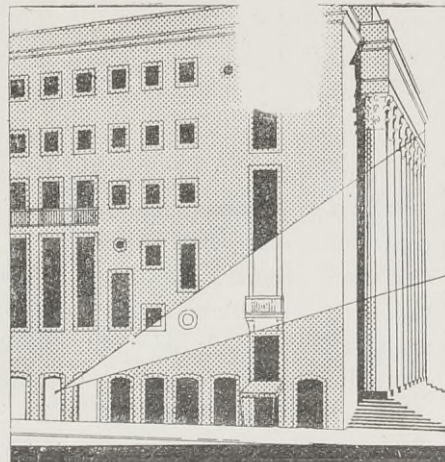
Tre delar. 1116 sidor. Pris, häftad
17:50. Inbunden i tre band kr. 26:50.
I tre halvfranska band kr. 38:—.

En av Zaccos och Vanzettis försvarsadvokater skriver:

Enligt min mening kommer BOSTON
att bli lika berömd som Onkel Toms
Stuga. Den blir denna generations bok!

Boston erhålles liksom alla Upton
Sinclair's böcker i varje bokhandel och
direkt från förlaget.

Axel Holmströms Förlag
Döbelnsgatan 67 B, Stockholm

SVENSKA
GLASMAGASINET

i Konserthuset

säljer De Svenska
Kristallglasbrukens
och Orrefors Bruks väl-
kända tillverkningar till
brukens egna priser.

Kungl. Hovt.

Talande skepp. Av Harry Martinson

Braganza, depå- och bärgningsfartyg för Sydshetlands valflotta, sitter fast i packis etthundrafyrtio sjöminuter nord om Grahams land —

Och jag, kapten Tomesen — djävlar, jag ger mej aldrig!

Över läringen, två mil bort, grinar ett dös av isblock mot oss. — Men Braganza du, nej du, du ger dej aldrig — bara mot förintelsen ger du dej. Förintelsen, förintelsen.

Stewart! ge folket en flaska White Horse! bra folk, gott folk; sammanrafsat från jordens argaste kuster, härdade som patagoner, o' dom ger sej aldrig. Dom är som en man, som en knuten näve är dom —

Och jag — jag är galen, säger man på Kerguelen. Tomesen är galen. Men jag säger: Tomesen är inte galen! Tomesen är bara inte som de andra.

Stewart! ge mej en utav dom torraste madurorna! Tack Stewart. Har ni nånsin vatt på Kerguelen?

Nej, kapten!

Blir ni lungsiiktig så res dit. Man slaktar säl där; lätt och ledigt, behagligt sömnigt som man packar flätobak i Venezuela.

Tänk er stewart — en solskensdag i mars när Mont Ross jöklar ligga där och brumma över det stillnade havet. Runt Rossbergets vita panna står en saturnusring av obestämt blå solrök, och i solskottena mellan strandstuden ligger sälen, i tusende sinom tusendetal, gläfsande, tjatrande i hundrastämmand kör. Man har bara till att låta klubbarna gå, bang-bang-bang på sälskallarna, och lägga på hög. — Å, ni skulle höra en symfoni av dödsårar säl i Tångkungens vik. Klubba på och slå ihjäl detta kvidande liv medan drömmen om guld hänger som en röd sky framför ens ögon. Och när jöklarna brumma tycker man sig höra den stora världens röst, ropande på hudar och tvålolja. På avsatserna sitta tusende, tusende labbiga pingviner såvligt sneglande

över den avskurna kitteldalen, som liknar en stympad romersk cirkus. — Ni har ju läst rätt så mycket, stewart. — Klubbkriget verkar uppvisning, spelat för hundratusen fänstirande pingviner. Hela pingvinkolonien liknar en väldig här skjortbröstglänsande kultursnobbar. Men med alla sina storstilade proportioner verkar allt, med tiden, så solskensnaturligt som en vanlig gammal god söndag.

Stewart!

Ni mönstrade på i Punta Arenas, inte sant? Första fångstresan, inte sant? Jaha, så är det, en människa kan ju inte va må överallt, så ni vet det inte — Men alla Georgia- och Shetlandsfångstmän bruka kalla Kerguelen för sanatoriet. Som sagt, stewart, blir ni lungsiiktig så far till Kerguelen. — Sol och snö och medelvarm sjövind; ett rekreerande kroppsarbete är såklubbningen i Tångkungens vik. Om man vore där ändå, eller bättre, om Braganza vore där.

Stewart, ge mej en utav de torraste madurorna! och så är ni fri för idag. Stewart — godnatt.

Och så ligger man här — djävlar anamma! Du gamla Braganza, du kommer aldrig loss. Jag känner det — du kommer aldrig ur då här. Här är människoanden och den nya tiden och vad snillet skapat — men vi kommer ändå aldrig ur då här. Hitintill skall du komma och inte vidare. Här skola dina stolta böljor lägga sig. Men ännu ha vi en bit och gå, och med värdighet ska vi spela rävspelet till slut.

Vid västra Falkland ligger en trader på väg till Beira med fruset kött. I marconihytten sitter signalmannen med lurarna för örönen och lyssnar. Anrop: Ticki-ticki-tack-tack-ticki... Han svarar: Anropet uppfattat. Och West Falkland lyssnar. Ticki-ticki-tack-tack-tack... Fångstdepåbåten Braganza 140 minuter nord Grahams land. Fast i packis, svår skruvning, stark köld — intet hopp längre. Människoanden spelar räv med döden — hoppet ute men Shetlandsmän ge sig aldrig. — Vi Braganza ska försöka hur långt det går att hålla stånd. Ticki-ticki-tack-tack-tack... lyssnar ni?

Vi ha gjort allt vad vi kunnat — till ingen nytta — hur långt har människosnillet kommit?

Vi ha skjutit ut raketerna varena en — vi ha slungat de explosiva harpunerna mot issköldarna. Ni skulle se oss kamrater. — Vi sprängde med dynamit igår — fick upp en vak på en sjömil — två man strök med vid explosionerna — en timma efter satt vi värre än förut. Vi ha släpat ut oljefaten åt alla håll — tre mil runt om på isen — och tänt på — det brinner som ett helvete i natten. Packisen smälter i en väldig cirkel — men Braganza står kvar — uppskruvad på toppen av en sig sakta vridande ö av packisblock. Det ser storstilat ut — ni skulle se oss. Ticki-ticki-tack-tack-tack... — lyssnar ni? — Den stora

cirkelvaken vi brände har gått igen — alla medel förbrukade — vi ha gjort slädarna klara — sänder ut en åt vart håll — — — Jag själv, kapten Tomesen går med en mot Grahams land mot söder — mot döden.

Ticki-ticki-tiiki, tiikiiki... lyssnar ni än? Nu gick fyrgången i donkeypannan — apparaten börjar bli svag — vi ha ingen maskinkraft mer — jag är rädd ni inte hör oss längre — goodnatt kamrat.

Telegrafisten vid Väst Falkland torkar nåt vått ur ögonvrån. Det faller som en droppe av dagg på rockärmen. Så sitter han lyssnande. Allt är tyst, allt är slut. Han tar fram Antarktiks vita karta — en väldig vit fläck, inget annat, den tigande dödens fläck.

Han söker med fingret — — — Etthundrafyrtio minuter ut från Grahams land.

Arma hjältar — — — — — där.

Telegrafisten vid Väst Falkland trevar vidare i natten, frågar, lyssnar, ingen svarar mer. Efter en timma lyssnar han ännu. Gör anrop. En ångare någonstans omkring Tristan da Cunha viskar ett svar, så blir det tyst igen.

Västfalklandtelegrafisten ropar ut igen — — — Ticki-tiiki-tiiki... kommer svaret madosamt: Dåliga apparater — kunna inte föra långa samtal — god natt.

"Snäljannar, slöfocker", brummar telegrafisten vid Väst Falkland (är på väg att omedelbart knacka ned det, men hejdar sig).

Ordna apparaterna då, för fan, svarar han till slut. Ticki-tack-ticki-tack-tack-tack... vad har ni apparaterna till?

Steker ni fläsk på dem? — Godnatt, svarar Tristanbåten lakoniskt.

Vestfalklandbåten fortsätter: En båt har skruvats åt helvete nere vid Grahams land — hjältar — jag har talat vid dem halva natten. Hör ni — vörda de döda — Tänk på de levande, svarar Tristanbåten lika lakoniskt. Så blir allt tyst.

Mötesplatsen

Nässjö-Solberga kretsen av F. K. R. hade tisd. den 12 mars sitt årsmöte i Nässjö. Till ordf. omvaldes Majorskan Svensson. Övriga styrelsemedlemmar blevo: Fru Ingeborg Rosén, Fröken Judith Gustafsson, Fru Elsa Samuelsson och Fröken Edit Gustafsson. Revisorer: Fru Anny Jacobsson och Fru Jenny Johansson.

Fru Rosén lämnade en intressant redogörelse från Centralstyrelsens sammanträde i Stockholm, och de från detta möte till länsförbunden utsända programpunkterna diskuterades något. Dessa frågor komma att ytterligare behandlas vid det årsmöte, som av Smålandsförbundet av F. K. R. hålles i Nässjö onsdagen den 3 april, till vilket möte medlemmarna uppmanas att infinna sig. Se annons!

ARBETARNAS KULTURHISTORISKA SÄLLSKAP

»VETTA» är en sammanslutning av föreningar och enskilda medlemmar med uppgift att tillvarata och från förstörelse rädda allt, som i ett eller annat avseende kan vara av betydelse för kännedomen om arbetarrörelsens historia i vårt land samt de svenska arbetarnas liv och förhållande i allmänhet, deras liv i helg och söcken, i hemmet och på arbetsplatsen, deras arbetsförhållanden, kulturella och sociala strävanden m. m.

I förvisning om, att Ni till fullo skall uppskatta betydelsen av detta arbete, vågar styrelsen för Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap härmed rikta en vädjan till Eder att genom anslutning till Sällskapet skänka sitt stöd åt dess strävanden.

Anmälningar torde sändas till sekreteraren. Adress: Upplandsgatan 1, 3 tr. ö. g., Stockholm. Postgiro 1725.

Längs horisonten

När Tidevarvet för ett par nummer sedan skrev om det hemliga fördraget mellan Frankrike och Belgien, vilket offentliggjorts av en holländsk tidning, låg ännu frågan så: är dokumentet äkta eller ej? Nu vet man, att den frågan var alltför naivt ställd, alltför enkel, och att svaret icke kan ges med ja eller nej. Dokumentet är oäkta men ändå äkta. Det är inte förfalskat av några Belgiens fiender i Holland eller Tyskland, som ville kompromettera Belgien—Frankrike, vilket man ett tag trodde. Det är gjort i det med belgiska generalstaben nära samarbetande belgiska underrättelseväsendet, "l'Intelligence", för att istället kompromettera Holland och Tyskland. Förmedlaren i denna snygga affär är en dubbelspion, en dubbelprovokatör av den Aseffska sorten, i tjänst både hos belgiska och tyska myndigheter.

Till en början gick allt efter hans och hans medarbetares beräkning. Dokumentet bar en tydlig prägel av äkthet, vilket man nu förstår, när man vet, vilka som försett provokatören med äkta papper, sigill och alla behövliga upplysningar, och det lurade holländska pressen och regeringen. Det lär icke ha lurat Stresemann, men det lurade den del av den tyska pressen, som gärna ville tro att det var sant. Sedan stormen brusat några dagar, lät provokatören intervjua sig och skröt med sitt lyckade streck. Nu skrattade Belgien och Frankrike åt dem som låtit lura sig. Men samtidigt drogs lärdomen av det passerade i dessa länder så: "Nu ser vi vilka känslor grannarna hysa mot oss: misstro och hat. Nu ser man vad grund ligger i talet om några svarta planer från vår sida. Gud vet, om inte det är våra säta grannar, som förfalskat dokumentet för att svarta oss."

Där skulle affären ha slutat, så hade det varit bra. Men haken med alla sådana affärer är, att man måste ge sig i lag med djupt opålitliga personer. Och så kom då sanningen ut om att det hela var ett elakt och farligt skämt av folk i belgisk stats-tjänst. De komprometterade ha blivit avskedade av belgiska regeringen, men sista misstanken stannar ändå hos belgiska generalstaben. Vem vet ändå, vem vet vad folk som tillåta sig sådant överhuvud ha för planer? kan man fråga.

Hela spionfrågan har blivit aktuell. Man frågar sig varför överhuvud taget det skall anses skickligt och tillåtet, att alla länder hålla sig med hemliga fonder, ur vilka provokatörers, intrigörers och spioners verksamhet betalas? Det är fullt med tyska spioner i Belgien, belgiska och franska i Rhenlandet, engelska i Frankrike, franska i England, ryska i England, engelska i Ryssland o. s. v. De göra intet annat än hopa brännmaterial till krig. De borde avskaffas liksom naturligtvis också samtliga generalstaber.

Frågan om minoriteternas rätt inom de nya fosterlanden ligger för närvarande i händerna på en Tremarnakommitté, som tillsattes av N. F:s råd. Englands utrikesminister är en av dess medlemmar, däremot ha icke de inblandade länderna någon representant. Dess uppdrag är att till rådets sammanträde i juni avge ett för-

slag. Några slags riktlinjer efter de Stresemannska förslagen har kommittén ej. Stora utsikter finnas ej för att rådet skall slå in på en ny kurs i avsikt att bättre fylla sin uppgift som minoriteternas beskyddare.

Polen och Rumänien, två av de länder, som i debatten sade ifrån att de icke vilja ha några nymodigheter i kontrollen av hur de sköta sina minoriteter, sitta ju i rådet. Frankrike är liv och själ med lilla ententen, just de länder, som ha intresse av att Nationernas Förbunds skydd över minoriteterna förblir verkningslöst. Man kunde tycka, att dess bättre borde Frankrike då använda sitt inflytande i förnuftig, kulturvänlig, moderat riktning där. Men Briands hållning i minoritetsfrågan under rådssammanträdet tyder ej därpå.

I varje fall har Stresemann tillsammans med den kanadensiske representanten åstadkommit att frågan öppnats för diskussion.

Det nämnes på annat ställe i Tidevarvet att president Hoover ser Kelloggspakten som en förelöpare till rustningsbegränsning. En annan effekt som Amerikas fredsförbund med övriga jordens makter haft, är att Amerika nu bereder sig på anslutning till Nationernas förbunds permanenta internationella domstol. Mr. Elihu Root är för det ändamålet i Genève.

De som känna Hoover säga, att om han möter fair play och verklig fredsvilja i Europa, så kan samarbetet utvidgas, men finner han för mycken egoism, stridigheter, undanflykter och lust att sabotera fredsarbetet — vi känna nog mentaliteten, den finnes bland diplomaterna av gamla skolan — så kommer han att ta Amerika med sig i en isolering, mera absolut än den som följde efter det Wilsonska försöket till samarbete med det krångliga, oeffterättliga Europa.

Vi och Ryssland

av J. I. D. Nickelius.
Pris häftad 2:75. Inb. 5 kr.

"Vi och Ryssland" är också en liten praktisk uppslagsbok vad angår sociala och administrativa förhållanden inom Sverjeunionens gränser. — — — boken är ytterst läsvärd.

Ellen Michelsen i Tidevarvet.

Erhålles i bokhandeln eller direkt fr. Axel Holmströms Förlag Döbelnsgatan 67 B, Stockholm.

BESÖK

Gott kaffe
i hemtrevlig miljö.

Beställningar av
Bakverk och tårtor

Klara Norra Kyrkogata 26
(Invid Kungsgatan mitt emot Carlton)
Tel. Norr 8405

Alltid bäst
nu också
billigast.

75 öre
50 öre

Nu —
ett nytt sätt.
Spara utan
att försaka.

En ny epok inom tvättmedels-industrin.

Våra nya fabriker — vår rationella stordrift har möjliggjort för oss att göra det bästa tvättpulvret också till det billigaste — att sänka priset på Vita Tvättbjörn med hela 15%.

Nya paket markera epoken.

Vårt nya 50-öres paket håller 20% mer än andra fabrikers till samma pris. Och vårt nya 75-öres paket håller 15% mera pulver än vårt gamla paket till samma pris. Alla ha nu råd att använda det bästa

VITA
TVÄTT-BJÖRN
Den moderna tvättkiemens
" yppersta produkt.

876